

ВІДДІЛ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ РІВНЕНСЬКОЇ
РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

РІВНЕНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА БІБЛІОТЕКА

серія: Обереги земляків

Митець з Волині
Олександр КОСТЮК

Бібліографічний нарис

Клевань - 2013

Матеріал підготувала:

Чудовець Г. О.

Комп'ютерний набір і верстка:

Зяць С. В.

Відповідальна за випуск:

Левчук Г. М.

Костюк Олександр Степанович

Народився 06.09.1946, в с. Карпилівці на Рівненщині – місцині з дивовижною природою і щедрими працьовитими людьми. Саме ці обставини й уміння майбутнього митця концентрувати творчий досвід предків – склали основу його поетичного сходження й утвердження як педагога, журналіста й краєзнавця.

Початкову школу закінчив у селі Понебелі, восьмирічку в Карпилівці, а в 1964-ому Городоцьку одинадцятирічку. Перший вірш «Косарі» поет датував 1956 роком.

Одержавши атестат про середню освіту, трудову діяльність розпочав робітником на будівництві РЗТА (Рівненського заводу тракторних агрегатів), звідки був призваний 2.09.1965 року на військову строкову службу. У процесі її співпрацює з армійською пресою, поглиблює знання іноземної мови, оскільки перебував за кордоном (у тодішній НДР).

У 1972 році з відзнакою закінчив філологічний факультет Рівненського педінституту (тепер РДГУ), де, крім навчання відвідував літстудію (керівник М.О. Кузьменко), редагував стіннівку «Берізка», брав участь у творчих зустрічах, літературно-мистецьких вечорах, виступав по обласному радіо, друкувався в місцевій пресі.

З 1972-ого – на педагогічній, а з 1981-ого на журналістській роботах, співпрацює із часописами «Слово правди», «Зміна», «Волинь», обласним радіо.

Олександр Костюк – від природи талановита людина. Фахово володіючи словом, дбав, аби його публікації відзначалися актуальністю, мали виражене громадське спрямування.

Працюючи в школі, відкидаючи модні методики вивчення, самобутньо і нетрадиційно вибудовував власні уроки з мови й літератури. Зібрав унікальну як для села бібліотеку, якою послуговуються дорослі й діти.

Журналіст і поет – автор багатьох публікацій і двох історично-краєзнавчих нарисів: про рідне село («Вічний причал») та національно-визвольні змагання в краї у 40-50 рр. («Імена, як стяги...»), шести поетичних книг – «Дівич-зілля»(1993р.), «Полинове причастя» (1996р.), «Лінія болю» (1996р.), «Опіки серця» (1998р.), «Аура» (2000р.), «Акварелі сумної доби» та вибраного «Грані» (2011р.). Усім творам властиві багато вимірність, гостре відчуття злоби дня, прагнення автора до глибинного осмислення істоти українців, неоднозначності державотворчих процесів в Україні, боротьби за віру, мову, історичну пам'ять народу.

Поет – активіст громадсько-політичного життя та пошуково-просвітницько-краєзнавчої роботи в окрузі. В архіві митця – зібрані оригінальні пісні краю, перекази, легенди, прислів'я і приказки, нариси про свідомих і відданих борців Волині за утвердження державності України, сценарії до важливих подій і діячів, історичні довідки про окремі поселення, храми і поховання давньоруської доби, козаччини, національно-визвольних змагань 40-50 рр. мін. ст. тощо.

Як депутат Рівненської райради першого демократичного скликання в незалежній Україні сприяв створенню і творчому розвитку сільського народного ансамблю «Червона калина». Для збагачення репертуару колективу поет написав тексти пісень « Намистинка»,

«Чарівна галузка», «Прости і пробач...» (присвячена барону й меценату Ф. Штейнгелю), «Весільна балада», «Летіли лелеки» та ін.

Ім'я поета – просвітянина занесено до книг: «Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини», 2005, с.89., «Державотворці», 2008,с.220., «Рівненський державний гуманітарний університет: витоки, становлення, сьогодення», 2012, с.328., «Пересопниця», 2011, с.с.536-538.

Під рубрикою «Книги наших земляків» - рецензії та відгуки на твори Олександра Костюка написали автори: Степан Бабій, Володимир Борецевич, Микола Мельник, Іван Пащук, Жанна Арсенічева. Науковець Дмитро Кравець готує до друку дослідження про літераторів Рівненщини (в тому числі й Олександра Костюка) про їхню участь в літературно-мистецькому процесі 70-90р.р. минулого сторіччя.

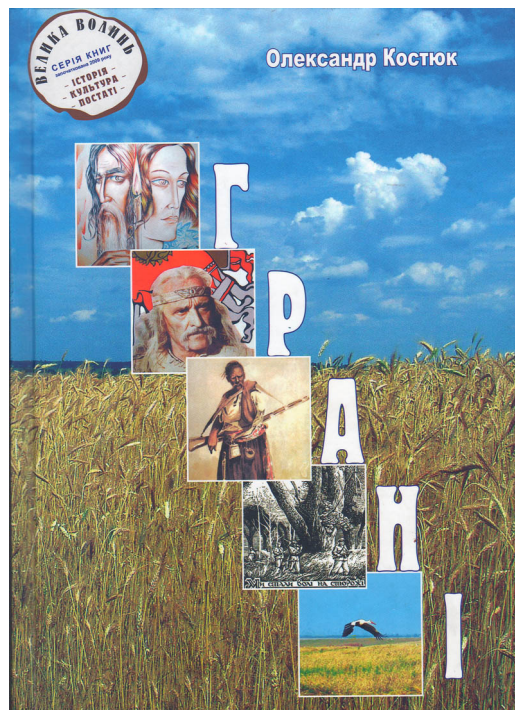
У творчій лабораторії митця на стадії завершення автобіографічна повість-хроніка «Крізь роки й доли...» та друге видання історично-краєзнавчого нарису «Імена як стяги...» під назвою «Супроти скверни».

Окремі видання творів

Костюк О. С. Грані. Вибрані поезії. – Рівне: видавець О. Зень, 2011. – 324 с.

У поетичній книзі вибраного «Грані» мистецька орбіта автора невіддільна від етапів громадянського становлення України, неоднозначних державотворчих процесів і в минулому, і в сучасну добу. Тому творам властиве драматичне світобачення й осмислення подій, загострене відчуття правди і кривди в сьогоденні, прагнення глибинного осмислення якостей, духовного єства

українців як народу, як нації. Особливо помітні акценти митця на формування в кожного із нас історичної пам'яті, пошанування рідної мови, звичаїв і традицій. Володіючи значним досвідом і рівнем поетичної майстерності, автор, сподіваємось, значно розширить свою читацьку аудиторію. До збірника увійшли поетичні збірки «Дівчи-зілля» 1993 рік, «Полинове причастя» 1996 рік, «Лінія болю» 1996 рік, «Опіки серця» 1998 рік, «Аура» 2000 рік, «Акварелі сумної доби» 2011 рік. Книга «Грані» - новий творчий крок обдарованого митця з Волині.

Костюк О. С. Імена, як стяги... Історично-краєзнавчий нарис Українського Руху Опору в окрузі: десятиріччя спротиву. – Рівне: Видавець О. Зень, 2009. – 84 с.

Новий історично-краєзнавчий нарис «Імена, як стяги...», автором якого є Олександр Костюк, розповідає читачу про реальні суспільно-політичні процеси та збройне змагання в Україні й краї напередодні, у роки Другої світової війни й після неї, що вели воїни ОУН-УПА проти німецько-фашистських, польських та радянських окупантів. На тлі загального розвитку подій, враховуючи обсяг та мету дослідження, домінують місцеві - в рідному селі автора та в окрузі. Розповідь базується на першоджерелах і спогадах учасників, які стали свідками розгортання Українського Руху Опору в 40-50 рр. минулого сторіччя.

Розпочинає свою розповідь він з власних дитячих спогадів. Згадує, як жорстоко карали молодих хлопців за те, що бажали для своєї країни кращої долі. Як підступно убивали в час, коли провідували рідню, як за те, що син чи чоловік був в Українській Повстанчій Армії, вивозили як «бандпособників» в «отдаленные края Союза ССР». Далі автор розповідає про українських патріотів, які за волею долі стали розвідниками та

воїнами ОУН-УПА. Зокрема, про військовичку «Мотрю», що вела небезпечну організаційно-масову роботу. У 1946 році в Рівненській в'язниці вона народила сина, який потім помер в концтаборах Мордовії

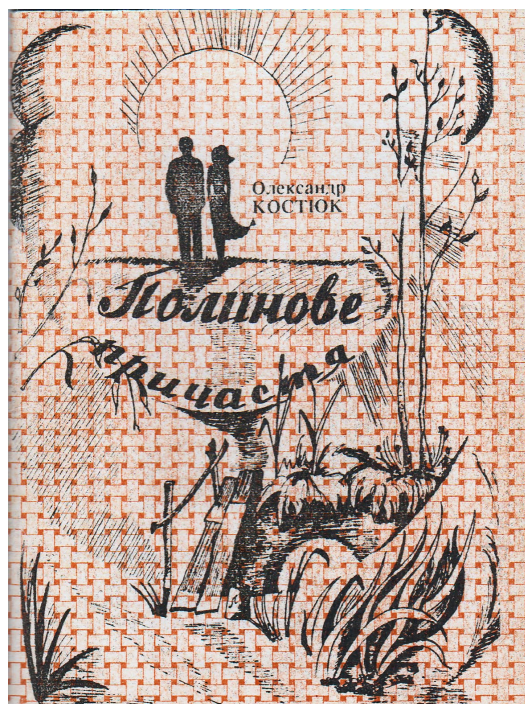
ще немовлям. Та все ж, продовжує автор, незважаючи на важку душевну травму й нестерпні умови праці, молода жінка витримала випробування. Допомогли, як згадувала, віра в Бога, родину, Україну.

Непростим був шлях УПА та кожною її відділку. Армію без держави створювати було нелегко. Зброю повстанці здобували переважно в бою. У підпільному часописі «За самостійну Україну» за 1943 рік написано: «На шосе Рівне-Клевань один рій повстанців розбив 2 німецьких вантажних автомобілі, що їхали на грабiжницьку акцію. Загинуло 38 гітлерівців. Втрат власних не було. Здобуто зброю, набої, продовольство тощо». І така практика протидії ворогові в 1942-1943 рр. в окрузі була масовою, запевняє автор. Кожне село, присілок, хутір, кожна патріотично налаштована родина в той чи інший спосіб брала участь в Русі Опору. Далі автор розповідає, як після звільнення від німецьких загарбників у 1944 році пішли одні окупанти, а на зміну їм прийшли інші... Почалися репресії. Та відділи ОУН-УПА продовжували збройну боротьбу вже проти військ МГБ-НКВД. Насамкінець книги Олександр Костюк приводить список учасників національно-визвольних змагань з сіл Карпилівка, Михайлівка, Понебель, Ядвипіль Рівненського району Рівненської області. Містить книга й чудові поетичні твори на цю ж тему. Видання ілюстроване архівними знімками та фотоматеріалами.

Костюк О. С. Дівич-зілля: поезії. – Рівне: державне редакційно-видавниче підприємство, 1993. – 64 с.

Костюк О. С. Полинове причастя (лірична сповідь). – Рівне, 1996. – 61 с.

Світ народжений з любові, з добра і краси. Світ, у який приходимо ми всі, щоб стати частинкою його досконалості. Жаль тільки, що не всім це вдається, що багато хто йде життєвими дорогами з байдужими очима і порожнім серцем.

Все ж людина є тоді людиною, коли в душу свою вбирає всю довершеність світу, коли здатна побачити себе, вдивляючись у росяні трави, в біле шумовиння вишневого цвіту, у дзеркало джерела і блакить небокраю над золотим плесом пшениць, у високе зоряне небо. Коли уміє почути іншу людину, почути і зрозуміти.

Ось такий світ постає нам з першої поетичної книги Олександра Костюка. Вчитайтеся у її рядки — і побачите не тільки красу, що

оточує нас. Перед вами постануть-люди, що несуть ту красу у душах своїх. Люди багаті і щедрі, на яких тримається все на землі.

У збірці Олександра Костюка чимало присвят. Відрадно, що поряд з такими визначними постатями, як Т. Шевченко, І. Сірко, В. Стус, автор знаходить щире слово і для простих людей, своїх односельців. З цих віршів приходять до читача і дідусь поета, і сільський скрипаль, і дядько коваль, і ті молоді хлопці з села, які загубилися на дорогах війни.

Але чуємо й інші інтонації у голосі автора, коли пише він про знахабнілих і звироднілих людців, отих губителів природи і душителів душ. Гнівом і ненавистю повняться рядки таких віршів. Епіграфом до одного з них автор взяв слова: «Страшні не дурні, а придурки і яничари, а не турки».

Цикл «Неминуще» присвячений вічній темі кохання. Поет прагне передати у своїх творах сокровенні почуття і думки, радість захоплення і чистоту людських взаємин.

Збірка Олександра Костюка знайде своїх шанувальників. Адже творив він її, щоб думи його могли «переллятися у слово із промінням сонця у вікні». Знайдуть у серцях читачів відгук поетичні рядки, народжені з любові.

**Публікації про творчість Олександра Костюка
в періодичних виданнях.**

Арсенічева Ж. Книга правди про борців за незалежну Україну.
//Волинь. – 2010. – 14 трав.

Бабій С. Наснага духу // Костюк О.Імена, як стяги... – Рівне,
видавець Зень О., 2009. - с.5.

Басараба В. «У любові сповідаюсь...» // Костюк О. Дівич-зілля :
поезії. – Рівне. Державне редакційно-видавниче підприємство, 1993. –
с.3.

Борщевич В. Повертає правду. // Костюк О. Імена, як стяги... –
Рівне, видавець Зень О., 2009. – с.4

Мельник М. «У любові сповідаюсь...» // Слово правди. – 1994. – 2
ЛЮТ.

Пащук І. Незабутні автографи. // Слово і час. – 2003. – 15 серп.

Пащук І. Невтрачена висота. // Вільне слово. – 1994. – 16 лют.

Пащук І. Три мелодії О. Костюка // Вільне слово. – 1996. – 23
ЖОВТ.

Наша адреса:

35312

Рівненський район

сmt. Клевань 2

вул. І. Франка, 17

тел. 27 – 16 – 63

27 – 12 – 35

www.rivnelibr.rv.ua

e-mail: klevan_libr@mail.ru